

Naděje dožití se zlepšila ve všech 77 okresech

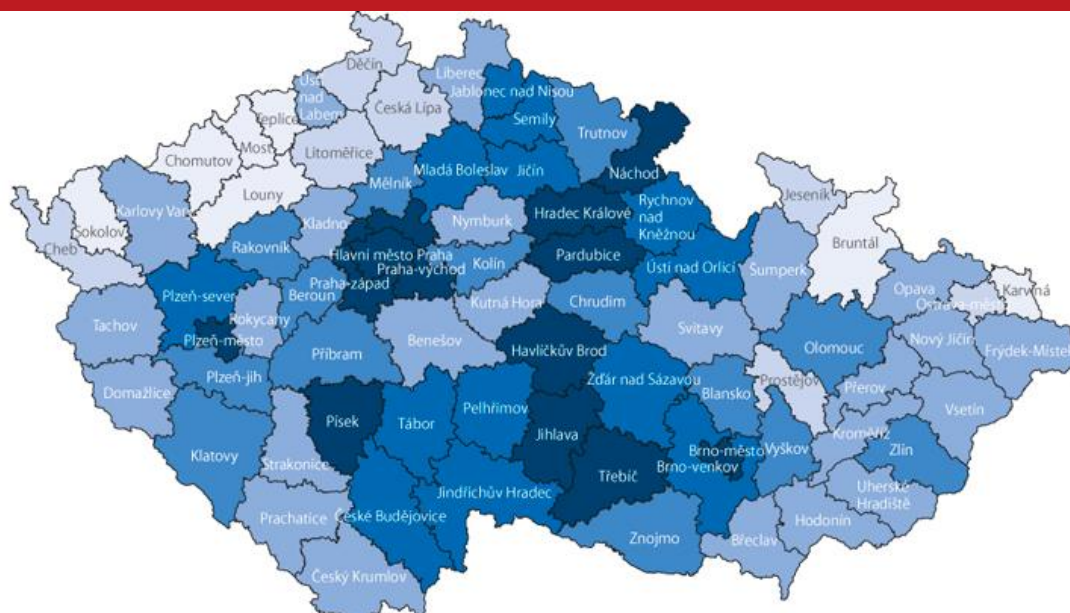
VYDÁNÍ: 09/2019

V létě vydal ČSÚ aktuální úmrtnostní tabulky za okresy České republiky a ukazatel naděje dožití pro vybrané věky za správní obvody obcí s rozšířenou působností. Kde se žije a bude žít nejdéle?

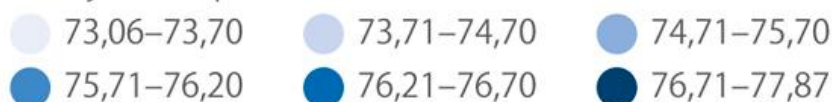
Z pohledu jednotlivých okresů by se při neměnné úmrtnosti na úrovni období let 2014–2018 v průměru nejvyššího věku dožívali chlápci s bydlištěm v hlavním městě Praze (77,9 roku). Na dalších místech v žebříčku okresů podle hodnot naděje dožití mužů při narození se umístily okresy Hradec Králové (77,8 roku), Praha-východ (77,5 roku) a Praha-západ (77,3 roku). Tyto okresy vykazovaly naději dožití při narození zhruba o dva roky vyšší, než byla průměrná hodnota za všechny okresy ČR (75,7 roku). Děvčata narozená ve stejném období mají naději se průměrně dožít nejvyššího věku, pokud mají bydliště v okrese Třebíč (83,2 roku). Druhého nejvyššího věku by se při neměnné úmrtnosti dožila děvčata z okresů Hradec Králové a Jihlava (82,9 roku v obou zmíněných), a dále z okresů Hodonín a Havlíčkův Brod (82,8 roku). Jde o hodnoty o 1,2 až 1,7 roku vyšší, než je průměrná hodnota za ženy ve všech okresech ČR (81,6 roku).

Na druhém konci žebříčku okresů seřazených podle hodnot naděje dožití při narození se nacházejí okresy na západě Čech, ve kterých mohou narozené děti očekávat naopak nejkratší průměrnou délku života. Konkrétně se jedná o okresy Most (muži 73,1 a ženy 78,7 roku) a Teplice (muži 73,4 roku a ženy 79,0 let). Třetí nejnižší naděje dožití mužů při narození (73,5 roku) byla zaznamenána v okresech Louny, Karviná a Sokolov. U žen se mezi okresy s nehoršími úmrtnostními podmínkami zařadily, kromě Mostu a Teplic, okresy Chomutov (79,2 roku) a Sokolov (79,3 roku).

Naděje dožití mužů při narození v okresech v období 2014–2018

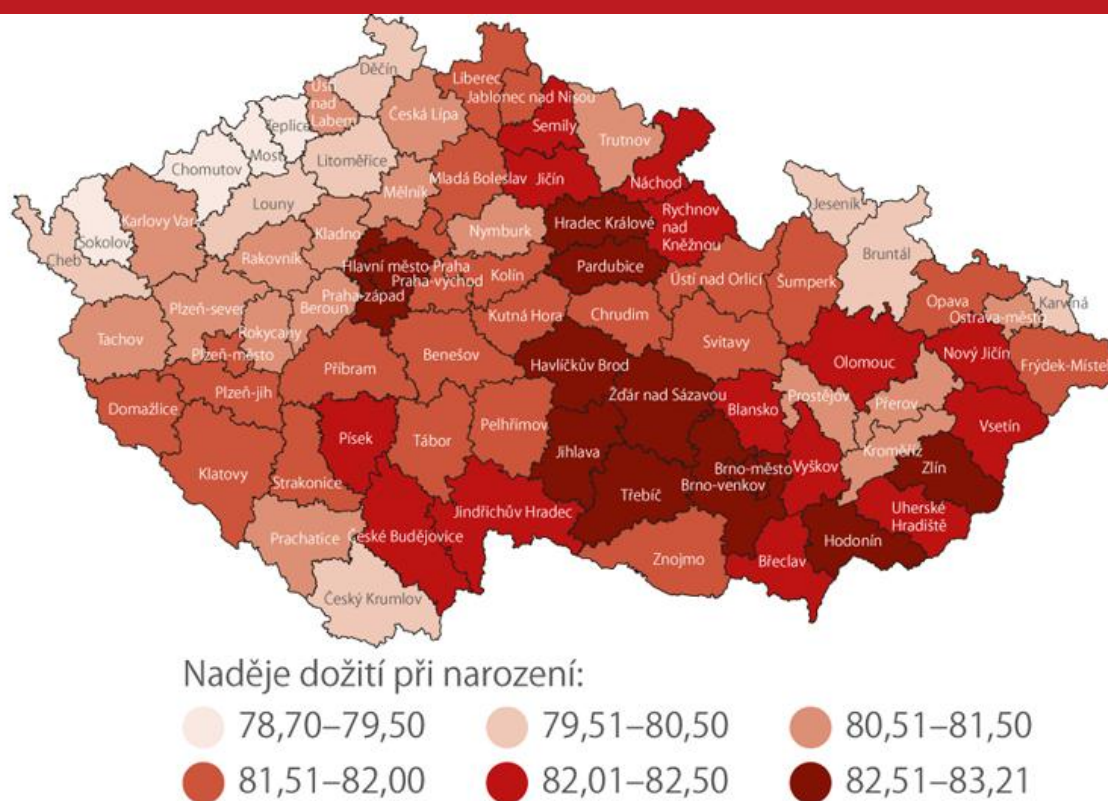
Naděje dožití při narození:

Největší růst naděje dožití je ve středních Čechách

V dlouhodobějším pohledu, resp. mezi obdobími let 2001–2005 a 2014–2018, se úroveň úmrtnosti měřená nadějí dožití při narození zlepšila ve všech 77 okresech České republiky a u obou pohlaví. Průměrná hodnota naděje dožití při narození za všechny okresy ČR se v daném období zvýšila u mužů o 3,6 roku a u žen o 2,9 roku. Na regionální úrovni okresů ČR nejvíce během posledních třinácti let vzrostla očekávaná délka života mužů v okrese Praha-východ (o 5,2 roku). Tento okres se posunul z 31. místa na počátku sledovaného období až na místo s třetí nejvyšší nadějí dožití při narození na jeho konci. Ženám se nejvíce zvýšila naděje dožití při narození v okrese Beroun (o 3,8 roku), což znamenalo posun z 68. na místo 52. Naopak nejnižší růst očekávané délky života zaznamenali muži v okrese Kutná Hora (o 2,3 roku; pokles z 21. na 56. místo) a ženy v okrese Jeseník (o 1,6 roku; pokles ze 45. na 70. místo).

Naděje dožití žen při narození v okresech v období 2014–2018

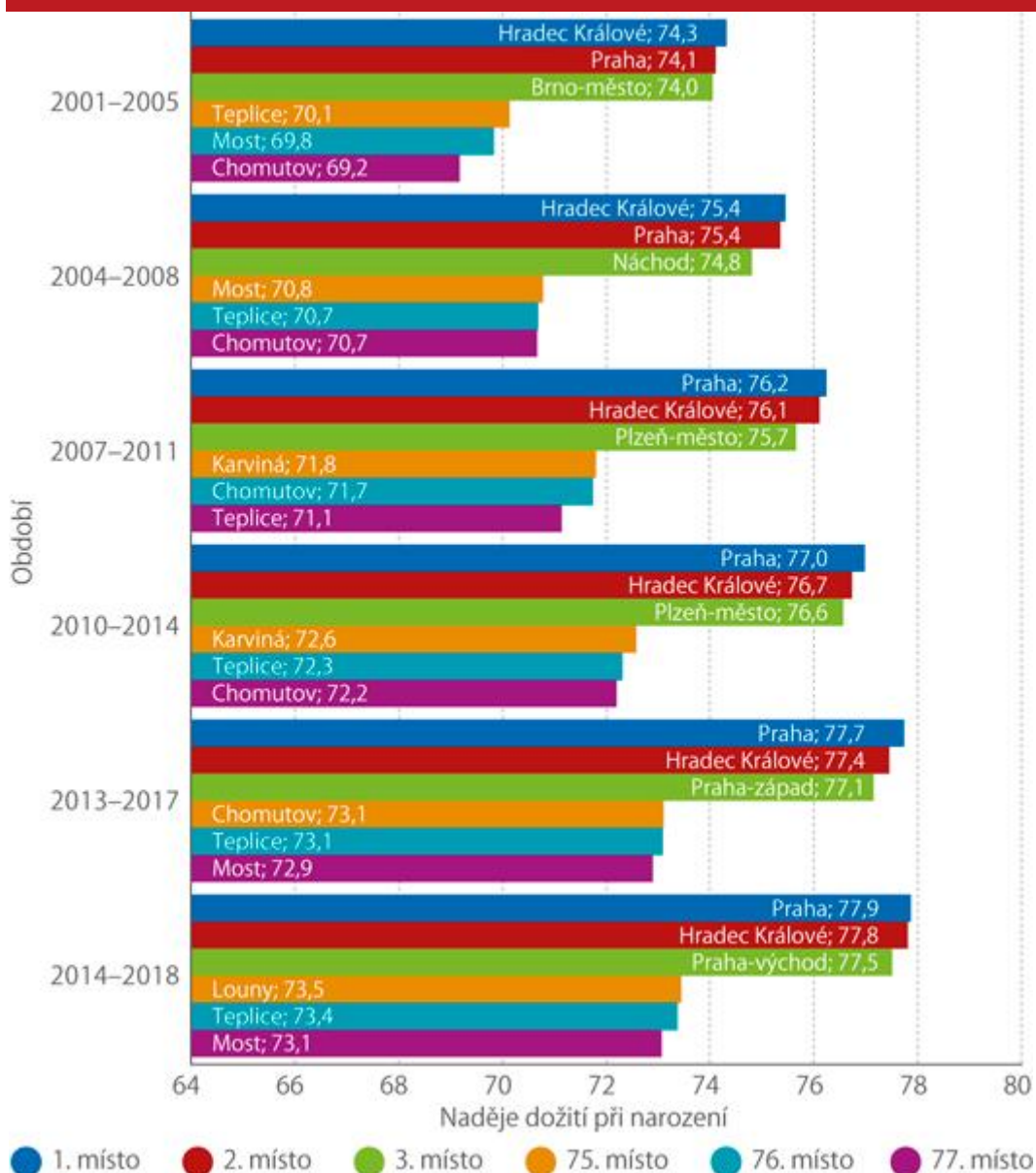
I když se v čase pozice okresů proměňovaly, rozdíly mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou naděje dožití při narození byly poměrně stabilní, stejně jako celková variabilita intenzity úmrtnosti na regionální úrovni okresů. Za dané období byla zaznamenána průměrná hodnota rozdílu mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou naděje dožití při narození mezi okresy pro muže 5,0 let a pro ženy 4,0 roky. V letech 2014–2018 činil rozdíl u mužů 4,8 roku a u žen 4,5 roku. Nižší rozpětí naděje dožití při narození měly ženy v celém sledovaném období. Nižší variabilitu u žen potvrzují i hodnoty směrodatné odchylky. V průměru byly okresní hodnoty naděje dožití při narození vzdáleny od průměru daného období u mužů o 1,03–1,11 roku, zatímco u žen o 0,82–0,97 roku.

Největší rozdíl mezi nadějí dožití žen a mužů je na Vsetínsku

Očekávaná délka života žen byla za období let 2014–2018 průměrně na úrovni okresů o 5,9 roku vyšší v porovnání s muži. Největší rozdíl byl zaznamenán na Vsetínsku (7,3 roku) a naopak nejnižší v okrese

Praha-východ (4,4 roku). Vlivem rychlejšího růstu naděje dožití mužů při narození se nadúmrtnost mužů v čase snižovala. Na počátku tisíciletí (v období 2001–2005) byla očekávaná délka života žen v okrese vyšší než mužů průměrně, a to o 6,6 roku, přičemž nejnižší rozdíl byl zaznamenán v okrese Brno-město (5,4 roku) a nejvyšší naopak na Břeclavsku (8,4 roku).

Naděje dožití mužů při narození

ZDROJ: ČSÚ

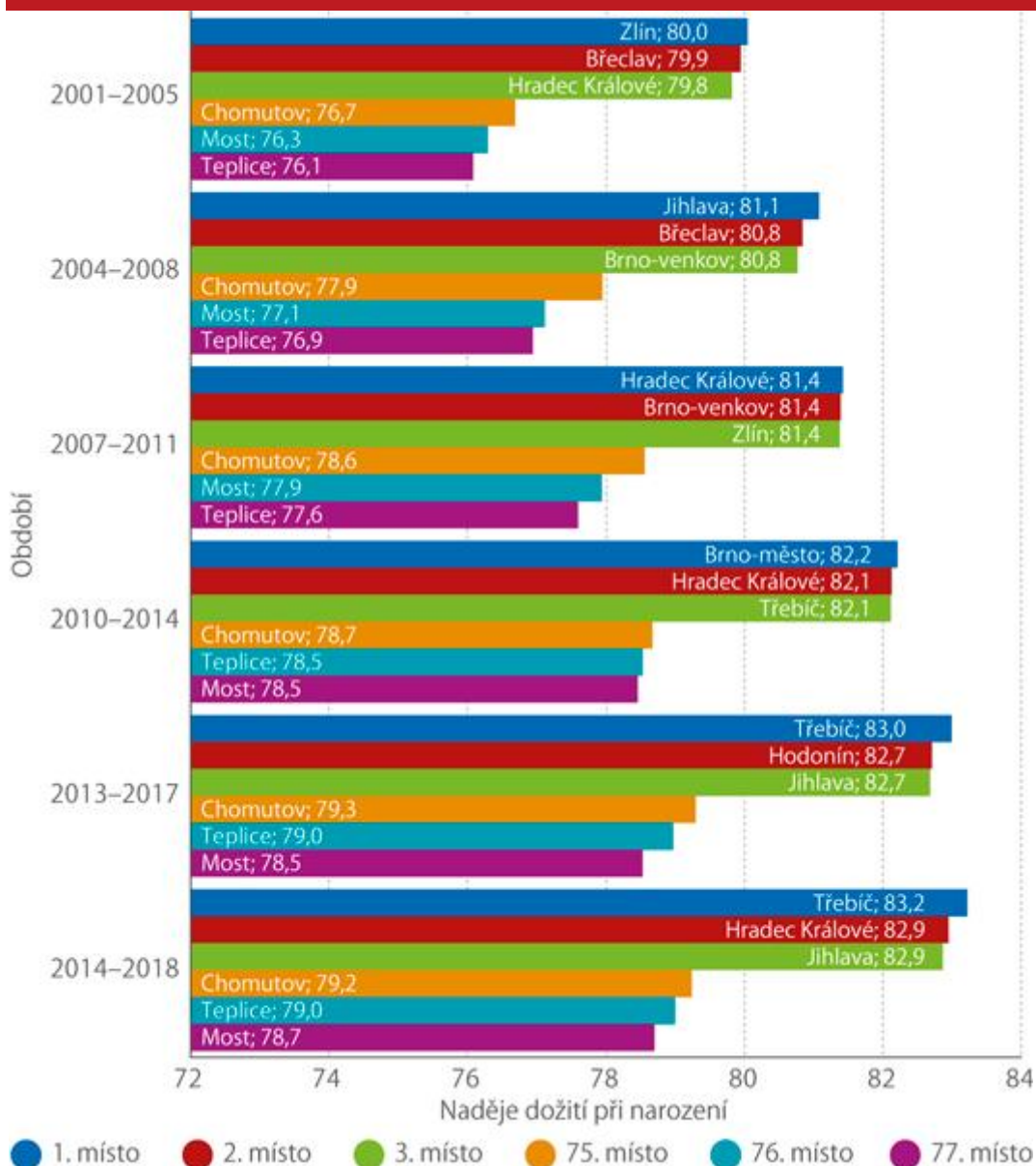
Naděje dožití ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností

Na nižší regionální úrovni 205 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) a Prahy dosáhla v pětiletém období 2014–2018 naděje dožití mužů při narození nejvýše v Novém Městě nad Metují (78,7 roku) a v Hradci Králové (78,1 roku). Jedná se o obvody na území Královéhradeckého kraje. Třetí nejvyšší naději dožití měli pak chlapi narození v Žamberku (77,9 roku) v Pardubickém kraji. Stejněho věku se měli šanci dožít zároveň i chlapi narození v Praze. Dívky narozené v tomto období měly nejdelší očekávanou délku života (84,2 roku) v Náměšti nad Oslavou (Kraj Vysočina) a rovněž v Novém Městě nad Metují (Královéhradecký kraj). Pak následovaly s odstupem správní obvody se zhruba o rok nižší střední délkou života žen (83,3 roku), a to Chotěboř, Nové Město na Moravě (oba v Kraji Vysočina) a Veselí nad Moravou

(Jihomoravský kraj).

Na druhé straně žebříčku s nejkratší průměrnou délkou života mužů se v letech 2014–2018 umístily správní obvody Vítkov (72,1 roku) a Orlová (72,5 roku) v Moravskoslezském kraji. Za ně se pak (s délkou života 72,6 roku) zařadily správní obvody Rumburk a Bílina v Ústeckém kraji. V případě žen připadla nejméně příznivá statistika délky života také na území Ústeckého kraje, a to na obvody Litvínov (78,1 roku), Rumburk a Chomutov (78,3 roku).

Naděje dožití žen při narození

ZDROJ: ČSÚ

Metodická poznámka

S ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů jsou tabulky v publikaci za regionální celky zpracovávány za pětileté kalendářní období. Poslední období se tak vztahuje k rokům 2014–2018. Úmrtnostní tabulky vypočtené jednotnou metodikou používanou ČSÚ od roku 2017 jsou k dispozici v časové řadě klouzavých období v jednoletém kroku, za okresy od období 2001–2005 a za SO ORP od období 2003–2007.

Autor: [David Morávek](#), oddělení demografické statistiky